

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suaui Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Ioannes Baptista Giattinvs Lectori Salvtem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

IOANNES BAPTISTA GIATTINVS
LECTORI SALVTEM.

Vbet mihi, Amice Lector, causam hic ingenue
fateri, quae me ad Italicam de Concilio Tri-
dentino Historiam Sfortia Cardinalis Palla-
uicini Latine vertendam compulit; ut consti-
lij mei particeps, & quid mihi perficiendum proposuerim
intelligas, & an id assecutus fuerim pernoscas. Semper
enim ea quae nos impulit ad agendum causa, opus ipsum ita
moderatur ac digerit, ut exactam ad idem apte dimetien-
dum cognoscendumq; mensuram exhibeat. Hanc itaque
Historiam, olim ab Auctore primum vulgatam, eâ lege-
ram, seu potius hauseram animi voluptate, ut mecum ipse
contenderem, hinc impatiente ac penè precipiti eius deuo-
randa auiditate stimulatus, hinc eiusdem accuratius conspi-
ciendae, & quasi iucundius ruminandae voluntate. Et iam
tum admiratus singularem illam, ac prorsus incomparabi-
lem sermonis elegantiam & venustatem, sententiarum in
omni sapientiae genere varietatem & excellentiam, doctri-
narum subtilitatem & ubertatem, argumentorum perspi-
cuitatem & efficaciam, in indaganda veritate diligentiam
ac sagacitatem; in aduersarij seu detegendis fraudibus,
seu refellendis mendacijs, euentiam & acrimoniam;
in explicandis Patrum Doctorumq; sensis ac dictis soler-
tiam ac facilitatem; in toto denique Opere, singulisq; eius
partibus, Philosophiae, Theologiae, Politicae, Iurisprudentiae,

omniumq; planè disciplinarum sublimitatem & copiam. Hanc inquam incredibilem Operis præstantiam, omnibus absolutam numeris, admiratus, angebar animo, quòd nationes omnes Italicam linguam haud callerent; adeoq; laboris egregij tam copioso, tam iucundo, tam salutari fructu priuarentur. At postea, cum è secundo prælo prodijt eadem Historia, non solum additâ Auctori purpurâ illustrior, sed nouis etiam ab eo adiectis cuiusuis generis ornamentis supra veterem præstantiam pulchrior & admirabilior, eaq; cœpta est in publica nostra mensa de more rursus audiri; tum enim uerò mihi uehementior exarsit dolor, quòd tanta utilissimæ planeq; necessaria ueritatis lux, diuinâ beneficentiâ ad illustrandam uniuersam Ecclesiam concessa, lateret quasi sub modio sermonis Etrusci, nec adhuc super candelabrum Latini, hoc est uniuersalis in Europa idiomatis, plurimis ac præcipuis nationibus præfulgeret. Hoc stimulatus dolore, è tandem deueni, ut Latinam huius Historie uersionem, quamquam tanto molimini me imparem agnoscerem, utcumque mihi suscipiendam putarem; non quidem illecebrosâ spe ductus, eam dictionis uenustatem, illum sententiarum splendorem, illam in explicandis doctrinis felicitatem, ob quæ Italicam Auctoris eloquentiam admirabilem potiùs quàm imitabilem existimo, per meam in Latino sermone tenuitatem expressum iri; sed publica utilitatis desiderio animatus, ad eam, si non adeò concinnè, certè fideliter dilucideq; representandam. Quare mihi non tam scribendum aliquid quàm exscribendum proposui:

posui: cuius propositi potissima laus est, non adijcere ornamenta de suo, sed obiectum exemplar exactissime imitari. Ex his mei consilij summam tenes, Benevole Lector, nimirum, hoc mihi enitendum, ut simillimam Historie Sfortiana imaginem per dissimilis elocutionis colores ad vivum expingam. Cum autem diversa linguarum ratio ab illa puerili versione de verbo ad verbum prorsus abhorreat, quantum potui conatus sum, ut quod Italus loquitur, Latine redderem. Si hoc enim perfecero, & voto meo, quod iam exposui, abunde satisfaciam, & alienas divitias reddam meas, non certe alieni fur, sed Domino obsequentissimus. Verum hic te admonitum velim, me Latinarum vocum ac formularum observantissimum quidem futurum, non tamen omnino pretermisurum ea vocabula, qua licet Latina non sint, aut quasi propria nomina quibusdam rebus indita censentur, aut usurpantur in scholis ad abstrusiores animi conceptus exprimendos. Sed hac ipsa per eam cautionem adhibebo, ut quadam alijs descripta characteribus appareant. Ceterum si quid in hoc meo labore tibi sapidum iucundumque placuerit, non condimenti gratiam, sed cibi vim agnoscas, qui vel sub insulso condimento adhuc seipso affatim sapit.

HIERO.